

сенімді | надежное
сақтандыру | страхование

"МҰНАЙ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ" АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

**КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ ИЕЛЕРІНІҢ
АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН
МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ**

"Мұнай сақтандыру компаниясы" Акционерлік Қоғамының

Директорлар Кеңесі Бекіткен

2026 жылғы «15» қазан № 02-0121 хаттама

2026 жылғы «21» қазан айынан бастап күшіне енеді

Семей қ.

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ.....	4
3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛДЕРІ	4
4. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫ ЖӘНЕ ОНЫ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ	4
5. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ	5
6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫН ТОҚТАТУ	6
7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.....	7
8. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ.....	10
9. КЕЛТІРІЛГЕН ЗИЯННЫҢ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ	14
10.САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІК ШЕКТЕРІ.....	15
11.САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ	16
12.САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ.....	17
13.ТІКЕЛЕЙ РЕТТЕУ	17
14.САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДЕН БАС ТARTУ	18
15.САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫН РЕТТЕУДІҢ ОҢАЙЛАТЫЛҒАН ТӘРТІБІ.....	18
16.ЗИЯН КЕЛТІРГЕН АДАМҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ.....	20
17.ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ.....	20
18.ҚОСЫМША ШАРТТАР.....	21
1-қосымша – Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру ережелеріне	
Қосымша түзету коэффициенттерінің мөлшерлері.....	22
2-қосымша – Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру ережелеріне	
«Бонус-малус» жүйесі бойынша коэффициенттер	23

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР
1.1. "Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ, бұдан әрі - "Сақтандырушы" Қазақстан Республикасының "Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы" Заңының (бұдан әрі – заң) негізінде Қазақстан Республикасының заңнамасын көлік құралдарының иелерімен осы көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру Ережелерін (бұдан әрі-сақтандыру Ережелері) және көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі – сақтандыру шарты) жасады.
1.2. Сақтандыру ережелерінде келесі негізгі ұғымдар қолданылады:
1.2.1. Бағалаушы - бағалаушылар палатасы берген "бағалаушы" біліктілігін беру туралы куәлік негізінде кәсіби қызметті жүзеге асыратын және бағалаушылар палаталарының бірінің мүшесі болып табылатын жеке тұлға;
1.2.2. Сақтандырушы - "Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ-Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағында сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алған, сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) шартта айқындалған сома (сақтандыру компаниясы) шегінде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті заңды тұлға сомалар);
1.2.3. Сақтанушы-сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан тұлға. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтанушы бір мезгілде Сақтандырылушы болып табылады;
1.2.4. Сақтандырылушы-өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға;
1.2.5. Пайда алушы-заңға сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға;
1.2.6. "Бонус-малус" жүйесі-сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін есептеу кезінде Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) осы жүйе бойынша тиісті сыныпты бере отырып, оның кінәсінен сақтандыру жағдайларының болуына немесе болмауына байланысты жоғарылату немесе төмендету коэффициенттерін қолдану арқылы пайдаланылатын жеңілдіктер мен үстемеақылар жүйесі;
1.2.7. Жәбірленуші-көлік құралын пайдалану нәтижесінде өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтірілген адам;
1.2.8. Көлік құралының иесі-көлік құралын меншік құқығында, шаруашылық жүргізу құқығында немесе жедел басқару құқығында не кез келген басқа заңды негізде (мүліктік жалдау шартында, көлік құралын беру туралы құзыретті органның өкіміне байланысты және басқалар) иеленетін жеке немесе заңды тұлға;
1.2.9. Жолаушы-тасымалдаушымен ауызша немесе жазбаша нысанда тасымалдау шартын жасасқан жеке тұлға;
1.2.10. Көлік құралы иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі-жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген көлік құралын жоғары қауіптілік көзі ретінде пайдалану нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу міндеті;
1.2.11. Көлік құралын пайдалану - көлік құралын жолдармен, сондай-ақ оларға іргелес жайластырылған немесе бейімделген және көлік құралдарының қозғалысы үшін пайдаланылатын аумақтар бойынша жүріп-тұру үшін пайдалану;
1.2.12. Көлік оқиғасы-көлік құралын пайдалану процесінде және оның қатысуымен туындаған оқиға (оның ішінде жол-көлік оқиғасы), сондай-ақ нәтижесінде үшінші тұлғаларға зиян келтірілген көлік құралынан бөлінген бөлшектер мен ондағы жүктің қозғалысы;
1.2.13. Сақтандыру жағдайы-сақтандыру шарты басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;
1.2.14. Сақтандыру омбудсманы - өз қызметінде "сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сақтандыру нарығына қатысушылар арасындағы келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын тәуелсіз жеке тұлға;
1.2.15. Сақтандыру сомасы-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;

- 1.2.16. Сақтандыру сыйлықақысы - сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін соңғы қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасы;
- 1.2.17. Сақтандыру төлемі-сақтандырушы сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы;
- 1.2.18. Кешенді шарт-сақтандыру полисінде көрсетілген көлік құралдарының екі және одан да көп бірлігінің иесі болып табылатын жеке тұлға жасасатын және бір ғана сақтандырылған жеке тұлғаға қатысты қолданылатын көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты;
- 1.2.19. Стандартты шарт-сақтандыру полисінде көрсетілген көлік құралының иесі болып табылатын жеке немесе заңды тұлға жасасатын және бір немесе бірнеше сақтандырылған тұлғаларға қатысты қолданылатын көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты;
- 1.2.20. Тікелей реттеу-көлік оқиғасында жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеуді заңда көзделген жауапкершілік көлемі шегінде жәбірленушімен көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған сақтандырушы жүзеге асыратын сақтандыру жағдайын реттеу тетігі.
- 1.2.21. Көлік оқиғасын оңайлатылған ресімдеу-заңда белгіленген тәртіппен және шарттарда ішкі істер органдары қызметкерлерінің қатысуынсыз көлік оқиғасы туралы құжаттарды ресімдеу.
- 1.2.22. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі-көлік оқиғасын оңайлатылған ресімдеу кезінде сақтандыру жағдайын Заңда және уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәртіппен және шарттарда реттеу.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТСІ

- 2.1 Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру объектісі Сақтандырылған тұлғаның Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген, көлік құралын жоғары қауіптілік көзі ретінде пайдалану нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу міндетіне байланысты мүліктік мүддесі болып табылады.

3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛДЕРІ

- 3.1 Сақтандыру жағдайы-сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.
- 3.2 Сақтандыру шартында көрсетілген көлік құралын сақтандырылушының пайдалануы нәтижесінде жәбірленуші деп танылған адамдардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу бойынша сақтандырылушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің басталу фактісі сақтандыру жағдайы деп танылады.

4. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫ ЖӘНЕ ОНЫ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

- 4.1. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру Заңға сәйкес Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында жасалатын шарт негізінде жүзеге асырылады.
- 4.2. Сақтандыру шартында жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіру салдарынан туындаған міндеттемелер бойынша, мүліктің тауар құнының жоғалуын қоса алғанда, жәбірленушінің моральдық зиянын және жоғалған пайдасын өтеуді, сондай-ақ жәбірленушінің тауарлар жеткізу немесе жұмыстар жүргізу (қызметтер көрсету) мерзімдерін, өзге де мерзімдерді бұзуына байланысты тұрақсыздық айыбын өтеуді қоспағанда, сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделеді оның келісімшарттар (шарттар) бойынша міндеттемелері.
- 4.3. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырушы сақтанушыға көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасудан бас тартуға құқылы емес.

- 4.4. Сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру ережелерінде белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді.
- 4.5. Сақтандыру шарттары келесі түрлерге бөлінеді:
 - 4.5.1. стандартты;
 - 4.5.2. кешенді.
- 4.6. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтандырушының сақтандыру полисін электрондық нысанда ресімдеуі арқылы жасалады.
 - 4.6.1. Сақтанушының қалауы бойынша көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтандырушыға жүгіну не сақтанушы мен сақтандырушы арасында цифрлық ресурстармен алмасу жолымен жасалуы мүмкін.
 - 4.6.2. Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде тіркелген (мемлекеттік тіркеуге жататын) көлік құралдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында халықаралық қозғалыста болмайтын көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасуға жол берілмейді.
- 4.7. Стандартты шарт бойынша көлік құралының бір немесе бірнеше иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандырылуы мүмкін.
- 4.8. Стандартты шарт пайдаланылатын көлік құралының әрбір бірлігіне жасалады.
- 4.9. Сақтандыру полисінде сақтанушы (сақтандырылушы, сақтандырылушылар) және пайдаланылатын көлік құралы туралы мәліметтер болуға тиіс.
- 4.10. Стандартты шарт бойынша сақтанушының (сақтандырылушының) өзі үшінші тұлғаларға зиян келтіру нәтижесінде туындаған не Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандырылған болып есептеледі:
 - 4.10.1. Сақтанушының (сақтандырылушының) қатысуымен оны басқаруға құқығы бар адамның көлік құралын басқаруы;
 - 4.10.2. жазбаша нысанда ресімделген сақтанушымен (сақтандырылушымен) жасалған еңбек немесе өзге шарт негізінде адамның көлік құралын басқаруы;
 - 4.10.3. егер келтірілген зиян үшін жауапкершілік сақтанушыға (сақтандырылушыға) жүктелген болса, көлік құралын құқыққа қарсы иемденген адамның көлік құралын басқаруы.
- 4.11. Кешенді шарт бойынша екі және одан да көп көлік құралдарының иесі болып табылатын жеке тұлғаның азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандырылуы мүмкін.
- 4.12. Кешенді шарт барлық пайдаланылатын көлік құралдарына жасалады.
- 4.13. Сақтандыру полисінде сақтанушы (сақтандырылушы) - жеке тұлға және ол пайдаланатын көлік құралдары туралы мәліметтер болуға тиіс.
- 4.14. Кешенді шарт бойынша Сақтанушының (сақтандырылушының) өзі үшінші тұлғаларға зиян келтіру нәтижесінде туындаған не Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандырылған болып есептеледі:
 - 4.14.1. Сақтанушының (сақтандырылушының) қатысуымен оны басқаруға құқығы бар адамның көлік құралын басқаруы;
 - 4.14.2. егер келтірілген зиян үшін жауапкершілік сақтанушыға (сақтандырылушыға) жүктелген болса, көлік құралын құқыққа қарсы иемденген адамның көлік құралын басқаруы.
- 4.15. Сақтандыру сыйлықақысын есептеу және сақтандырылған сақтанушыны сәйкестендіру үшін қажетті деректерді қамтитын Сақтанушының өтініші көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасуға негіз болып табылады.
- 4.16. Сақтандыру полисіне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол берілмейді.
- 4.17. Егер Сақтандырушы Сақтанушының (сақтандырылушының) немесе жәбірленушінің жағдайын Заңда көзделгенмен салыстырғанда нашарлататын шарттармен сақтандыру шартын жасаса, онда сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы Сақтанушы (сақтандырылушы) мен жәбірленуші алдында заңда белгіленген шарттармен міндеттеме алады.

5. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ

- 5.1. Сақтандыру шарты заңға сәйкес жәбірленуші деп танылған, оның ішінде зиян келтіргені үшін кінәлі болып табылатын Сақтанушының (сақтандырылушының) көлік құралындағы барлық адамдарға қатысты қолданылады, оларға төменгілер кірмейді:
- 5.1.1. осы көлік құралын Сақтанушымен (Сақтандырылушымен) қызметтік немесе еңбек міндеттерін орындауға байланысты, оның ішінде көлік құралының иесімен жасалған еңбек немесе өзге шарт негізінде не Сақтанушының (сақтандырылушының) қатысуымен оның ерік білдіруі негізінде мәміленің жазбаша нысанын ресімдемей басқаратын тұлға;
- 5.1.2. егер Сақтанушы (сақтандырылушы) жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыруды регламенттейтін Қазақстан Республикасы заңнамалық актісінің талабы қолданылатын тасымалдаушы болып табылса, онда жолаушылар;
- 5.1.3. егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен Сақтанушыға (сақтандырылушыға) жұмыс беруші ретінде жұмыскерді еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру міндеті жүктелсе, Сақтанушының (сақтандырылушының) жұмыскерлері.
- 5.2. Сақтандыру шарты сақтандыру шартында белгіленген күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.
- 5.3. Сақтандыру Шарты ол күшіне енген күннен бастап он екі ай мерзімге жасалады.
- 5.3.1. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты осы сәтте жасалуы тиіс:
- 1) Қазақстан Республикасының аумағы бойынша халықаралық қозғалыстағы көлік құралдарының Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын кесіп өтуі;
- 2) жеке немесе заңды тұлғада көлік құралын иелену құқығы туындаған, бірақ жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде осы көлік құралын мемлекеттік тіркеген (қайта тіркеген) кезден бастап он жұмыс күнінен кешіктірмей жүзеге асырылады.
- 5.3.2. Көлік құралы Қазақстан Республикасының аумағы бойынша халықаралық қозғалыста деп есептелетін жағдайларды қоспағанда, көлік құралдары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі уәкілетті органның бөлімшелерінде мемлекеттік тіркеуге және есепке алуға жатпайтын иелері (трамвайлар мен троллейбустарды қоспағанда) көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасамайды.
- 5.4. Сақтандыру шартын осы баптың 5.3-тармақта көзделгеннен өзгеше мерзімге жасауға жол беріледі:
- 5.4.1. көлік құралын маусымдық пайдалану кезінде, бірақ кемінде алты ай;
- 5.4.2. Заңның 5-бабы 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайларда көлік құралын мемлекеттік тіркеудің алдындағы мерзімге, бірақ кемінде күнтізбелік бес күнге;
- 5.4.3. көлік құралы Қазақстан Республикасының аумағына уақытша кірген жағдайда уақытша кірудің барлық кезеңіне, бірақ кемінде күнтізбелік бес күнге.
- 5.5. Егер Қазақстан Республикасы жасасқан халықаралық шартта өзгеше көзделмесе, сақтандыру шартының қолданылуы Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.

6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫН ТОҚТАТУ

- 6.1. Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда тоқтатылды деп есептеледі:
- 6.1.1. шарттың қолданылу мерзімінің өтуі;
- 6.1.2. шартты мерзімінен бұрын тоқтату;
- 6.2. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде өзінің қолданылуын тоқтатпайды. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде сақтандырушы бұл туралы бір жұмыс күні ішінде Деректер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға хабарлайды
- 6.3. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады.
- 6.4. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату үшін сақтанушы (Сақтанушы қайтыс болған жағдайда - оның мұрагері (мұрагерлері) сақтандырушыға жазбаша өтініш береді.

- 6.5. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан және сол сақтандырушымен жаңа сақтандыру шартын жасасқан кезде Сақтандырушының мынадай формула бойынша есептелетін сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін ұстап қалуға құқығы бар:
 $ССМ = ТСС * n/N$, мұнда:
 ССМ-сақтандырушы ұстайтын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (теңгемен);
 ТСС-сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (теңгемен);
 n-сақтандыру шарты күшіне енген сәттен бастап ол мерзімінен бұрын тоқтатылған сәтке дейін (күндермен), өтініш берілген күнді қоса алғанда өткен мерзім;
 N-сақтандыру шартын жасасу мерзімі (күндермен).
- 6.6. Сақтандыру Ережелерінің 6.3-тармағында көзделген талаптарды сақтамаған жағдайда сақтандырушы сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін мынадай мөлшерде ұстап қалуға құқылы:

№ № p / c	Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты күшіне енген сәттен бастап ол мерзімінен бұрын тоқтатылған сәтке дейінгі (көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған мерзімнен пайызбен) өткен мерзім	Сақтандырушы ұстайтын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысының пайызымен)
1	4-ке дейін (4-ті қоспағанда)	15
2	4-тен 8-ге дейін (8-ді қоспағанда)	20
3	8 - ден 17-ге дейін (17-ні қоспағанда)	30
4	17 - ден 25-ке дейін (25-ті қоспағанда)	40
5	25 - тен 33-ке дейін (33-ті қоспағанда)	50
6	33-тен 42-ге дейін (42-ні қоспағанда)	60
7	42-ден 50-ге дейін (50-ді қоспағанда)	70
8	50-ден 58-ге дейін (58-ді қоспағанда)	75
9	58-ден 67-ге дейін (67-ні қоспағанда)	80
10	67-ден 75-ке дейін (75-ті қоспағанда)	85
11	75-тен 83-ке дейін (83-ті қоспағанда)	90
12	83-тен 92-ге дейін (92-ні қоспағанда)	95
13	92 және одан жоғары	100

7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

- 7.1. Сақтанушы (сақтандырылушы) құқылы:
- 7.1.1 Сақтандырушыдан көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін, сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін міндетті сақтандыру шарттарын түсіндіруді талап етуге;

- 7.1.2 деректер қорын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымнан деректер қорында көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты және ол бойынша сақтандыру жағдайы (көлік оқиғасы) туралы мәліметтердің болуы туралы ақпаратты сұратуға (сақтандыру жағдайы (көлік оқиғасы) бойынша мәліметтерді сұрату бөлігінде осы құқық пайда алушыға да қолданылады);
- 7.1.3 сақтандырушы келтірген зиянның және сақтандырушы жүзеге асырған сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау нәтижелерімен, оның ішінде сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы танысуға;
- 7.1.4 көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға (бұл құқық сақтанушыға ғана қолданылады);
- 7.1.5 Заңның 29-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін сотқа жүгінуге;
- 7.1.6 өтініш пен қоса беріліп отырған құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) жіберуге;
- 7.1.7 Заңда көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға.
- 7.1.8 Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін сақтанушының (сақтандырылушының) басқа да құқықтары көзделуі мүмкін.
- 7.2. **Сақтанушы міндетті:**
- 7.2.1. көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде, сақтандырушыға өзі туралы, сақтандыру полисіне енгізілетін әрбір сақтандырылған көлік (көліктер) құралы (құралдары), қосарланған сақтандыру, көлік құралын маусымдық пайдалану, Қазақстан Республикасының аумағына уақытша кіру құқығы және сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін азайту құқығы туралы мәліметтерді және сақтандыру полисін енгізу үшін қажетті өзге де мәліметтерді өтініште және осы Заңда көзделген тәртіппен өтініште көрсетілген мәліметтерді растайтын құжаттардың көшірмелерін беруге;
- 7.2.2. сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуге;
- 7.2.3. көлік оқиғасының басталғаны туралы өзіне белгілі болған бес жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған сақтандырушыға жазбаша нысанда (қолма-қол не цифрлық ресурстармен алмасу арқылы) хабарлауға. Сақтанушы мен сақтандырылушы бір тұлға болып табылмайтын жағдайларда сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлау жөніндегі міндет сақтандырылушыға жүктеледі. Егер сақтанушы (сақтандырылған адам) дәлелді себептермен аталған әрекеттерді орындау мүмкіндігіне ие болмаса, ол оны құжатпен растауы керек;
- 7.2.4. көлік оқиғасы болған кезде жәбірленушілерге және жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі уәкілетті органның қызметкерлеріне көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған сақтандырушының атауын хабарлауға;
- 7.2.5. көлік оқиғасы болған кезде ықтимал залалдардың алдын алу немесе азайту үшін, оның ішінде мүлікті құтқару және зардап шеккен адамдарға көмек көрсету үшін ақылға қонымды және қалыптасқан жағдайларда қолжетімді шаралар қабылдауға;
- 7.2.6. тиісті органдар мен ұйымдарға олардың құзыретіне қарай (жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі уәкілетті органның бөлімшелері, мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдары, жедел медициналық көмек қызметі, авариялық қызметтер) көлік оқиғасы және зардап шеккен адамдар туралы хабарлауға;
- 7.2.7. көлік оқиғасы болған кезде дереу, бірақ уәкілетті лауазымды адамның жазбаша жолдамасын алған сәттен бастап екі сағаттан кешіктірмей Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес психоактивті затты пайдалану фактісін және мас болу жай-күйін анықтау үшін медициналық куәландырудан өтуі тиіс;

- 7.2.8. сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға кері талап қою құқығын Сақтандырушыға көшуді қамтамасыз етуге.
- 7.3. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында сақтанушының Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.
- 7.4. **Сақтандырушы құқылы:**
- 7.4.1. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген мәліметтерден басқа, көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтанушыдан осы Заңға сәйкес осындай шартқа енгізу үшін қажетті мәліметтерді ұсынууды талап етуге;
- 7.4.2. тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан олардың құзыретіне қарай сақтандыру жағдайының (көлік оқиғасын жасау) басталу фактісін және жәбірленушіге келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;
- 7.4.3. көлік оқиғасының себептері мен өзге де мән жайларын белгілеуге;
- 7.4.4. осы Ережелердің 16-бабында көзделген жағдайларда зиян келтіруге жауапты адамға кері талап қою құқығын көрсетуге;
- 7.4.5. осы Ережелердің 14-бабында көзделген негіздер бойынша толық немесе ішінара, осы Ережелердің 12.1-12. тармағында көзделген тәртіппен сақтандыру төлемін жүзеге асырудан, сондай-ақ келтірілген зиянды өтеуден бас тартуға.
- 7.5. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында сақтандырушының Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына қайшы келмейтін басқа да құқықтары көзделуі мүмкін.
- 7.6. **Сақтандырушы міндетті:**
- 7.6.1. сақтанушыны (сақтандырылушыны) көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарымен, оның ішінде көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын Тараптардың құқықтары мен міндеттерімен таныстыруға;
- 7.6.2. көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу бойынша сақтанушыға (сақтандырылушыға) сақтандыру полисін ресімдеуге;
- 7.6.3. Заңның 20-бабы 1-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген адамдарға сақтандыру сыйлықақысын төлеу бойынша жеңілдік беруге;
- 7.6.4. көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғаудың қолданылу кезеңінде жасалған көлік оқиғасы туралы хабарлаған кезде оны дереу тіркеп, осы көлік оқиғасы бойынша мәліметтерді уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға ұсынуға;
- 7.6.5. Заңда белгіленген мерзімдер мен тәртіппен сақтанушыны (сақтандырылушыны) не жәбірленушіні (пайда алушыны) немесе олардың өкілдерін бағалауды жүргізуге арналған өтініш бойынша бүлінген (жойылған) мүлікті тәуелсіз сарапшыдан бағалауды ұйымдастыру және бағалау туралы есепті пайда алушыға танысуға ұсынуға;
- 7.6.6. сақтандыру жағдайының басталу фактісін және сақтандырушының өтеуге жататын зиянның мөлшерін растайтын құжаттар жеткіліксіз болған жағдайда, оларды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде жетіспейтін және (немесе) дұрыс ресімделмеген құжаттардың толық тізбесін көрсете отырып, бұл туралы өтініш берушіге хабарлауға;
- 7.6.7. сақтандыру жағдайы басталған кезде Заңда белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;
- 7.6.8. Заңның 26-1-бабында көзделген тәртіппен келтірілген зиянды өтеу туралы талаппен жазбаша нысанда жүгінген кезде келтірілген зиянды осы Заңда белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде өтеу жүргізуге;
- 7.6.9. сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындаған дауды қарауға өтініш алған кезде сақтанушының (жәбірленушінің, пайда алушының) талаптарын қарауға және бес жұмыс күні ішінде дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауап беруге;

- 7.6.10. сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) сақтандыру омбудсманына жіберілетін өтінішті алған кезде осы өтінішті, сондай-ақ оған қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қайта жолдауға;
- 7.6.11. Заңның 9-бабының 5-тармағында көзделген ақпаратты алған кезде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайын реттеу жөнінде шаралар қабылдауға.
- 7.6.12. сақтанушыға (сақтандырылушыға) сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды болғызбау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын өтеуге;
- 7.6.13. сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге.
- 7.6.14. Сақтандыру шартында Сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.

7.7. Жәбірленуші құқылы:

- 7.7.1. сақтандырушыға Сақтанушының (сақтандырылушының) өзіне зиян келтірген көлік оқиғасы туралы хабарлауға;
- 7.7.2. Сақтанушының (сақтандырылушының) орнына сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды жинауды жүргізу және оларды Сақтандырушыға ұсынуға;
- 7.7.3. кез келген медициналық мекеменің қызметтерін пайдалануға;
- 7.7.4. сақтандырушы жүргізген келтірілген зиян мен сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау нәтижелерімен танысуға;
- 7.7.5. жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіргені үшін кінәлі адамның Сақтандырушыға Сақтанушының көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының (Тегі, Аты, Әкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілсе) осы тұлғада болуы туралы мәліметтерді растау туралы, көлік құралын тіркеудің мемлекеттік нөмірі, қорытындының нөмірі мен күні) Заңның 17-бабының 5-1 тармақшасында көзделген тәртіппен жазбаша түрде жүгінуге;
- 7.7.6. сақтандыру жағдайын растайтын құжат болған кезде жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіргені үшін кінәлі адамда көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының (Тегі, Аты, Әкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілсе), көлік құралын мемлекеттік тіркеу нөмірі, қорытындының нөмірі мен күні) болуы не болмауы туралы мәліметтерді ұсыну туралы мәліметтер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға жазбаша өтініш жасауға ;
- 7.7.7. осы Ережелердің 12-бабында көзделген тәртіппен сақтандыру төлемін, сондай-ақ келтірілген зиянды өтеуді алу;
- 7.7.8. Заңның 29-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін сотқа жүгінуге;
- 7.7.9. өтініш пен қоса беріліп отырған құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсына не сақтандырушы, оның филиалы, өкілдігі арқылы) жіберуге;
- 7.7.10. көлік құралының иесіне келтірілген зиянды өтеу туралы келтірілген зиян сомасының алынған сақтандыру төлемінің сомасынан асып кету мөлшерінде талап қоюға.
- 7.7.11. Ережеде көзделген жағдайларда жәбірленушінің құқықтары Ережелердің 7.7-тармағында белгіленген, пайда алушы ретінде әрекет ететін басқа адамдарға ауысады.

8. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ

- 8.1. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасқан кезде төленуге тиіс жылдық сақтандыру сыйлықақысын есептеу үшін базалық сақтандыру сыйлықақысы пайдаланылады, оған көлік құралының тіркелген жеріне, көлік құралының түріне, сақтанушының (сақтандырылушының) жасына және жүргізу стажына, көлік құралының пайдаланылу мерзіміне, сақтанушыға (сақтандырылушыға) "бонус-малус" жүйесі бойынша берілген сыныптарға қарай осы баптың 8.4 – 8.12-тармақтарында белгіленген коэффициенттер қолданылады.

- 8.2. Заңда көзделмеген өзге негіздер бойынша сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін азайтуға немесе ұлғайтуға жол берілмейді.
- 8.3. Базалық сақтандыру сыйлықақысы 1,9 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде белгіленеді.
- 8.4. Көлік құралын тіркеу аумағы бойынша коэффициенттер мынадай мөлшерде белгіленеді:

№ № р / с	Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың атауы	Көлік құралын тіркеу аумағы бойынша коэффициент мөлшері (астана, республикалық және облыстық маңызы бар қалалар үшін)
1	2	3
1.	Алматы облысы	1,78
2.	Түркістан облысы	1,01
3.	Шығыс Қазақстан облысы	1,96
4.	Қостанай облысы	1,95
5.	Қарағанды облысы	1,39
6.	Солтүстік Қазақстан облысы	1,33
7.	Ақмола облысы	1,32
8.	Павлодар облысы	1,63
9.	Жамбыл облысы	1,00
10.	Ақтөбе облысы	1,35
11.	Батыс Қазақстан облысы	1,17
12.	Қызылорда облысы	1,09
13.	Атырау облысы	2,69
14.	Маңғыстау облысы	1,15
15.	Абай облысы	1,96
16.	Ұлытау облысы	1,39
17.	Жетісу облысы	1,78
18.	Алматы	2,96
19.	Астана	2,2
20.	Шымкент	1,01

- 8.4.1 осы Ережелердің 8.4-тармағында көрсетілген көлік құралын тіркеу аумағы бойынша коэффициенттеріне сақтандыру сыйлықақысын есептеу үшін қосымша түзету коэффициенттері қолданылады
- 8.4.1.1 Түзету коэффициенттерінің мөлшерін уәкілетті орган Заңның 19-бабының 3-1-тармағына сәйкес бекітіледі.
- 8.4.1.2 Сақтандырушы түзету коэффициенттерін уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен Заңның 19-бабы 3-1-тармағының екінші бөлігіне сәйкес есептелген мәндердің он пайызынан аспайтын мөлшерде ұлғайтуға немесе азайтуға құқылы. Түзету коэффициенттерінің мөлшерлері №1 қосымшада көрсетілген.
- 8.5. Осы баптың 3-тармағында көрсетілген облыстардағы өзге қалалар мен елді мекендер үшін жылдық сақтандыру сыйлықақысын есептеу үшін 0,8 мөлшеріндегі түзету коэффициенті қосымша пайдаланылады.
- 8.6. Көлік құралы Қазақстан Республикасының аумағына уақытша кірген жағдайда тіркеу аумағы бойынша 4,4 мөлшеріндегі коэффициент қолданылады.
- 8.7. Заңның 5-бабы, 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайларға көлік құралын тіркеу аумағы бойынша коэффициенттер қолданылмайды.
- 8.8. Көлік құралының түрі бойынша коэффициенттер мынадай мөлшерде белгіленеді:

№ № р / с	Көлік құралының түрі	Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Нормативтік құқықтық актісіне сәйкес жіктелуі	Коэффициент мөлшері көлік құралының түрі бойынша
1	2	3	4
1.	Жеңіл	"В" - толық салмағы 3500 кг аспайтын және отыратын орындарының саны жүргізушінің отыруынан басқа 8-ден аспайтын автокөліктер	2,09
2.	16 жолаушы орнын қоса алғанда автобустар	"Д" - жолаушыларды тасымалдауға арналған және жүргізушінің отыруынан басқа 8-ден астам отыратын орны бар автокөліктер	3,26
3.	16-дан астам жолаушылар орны бар автобустар	"Д" - жолаушыларды тасымалдауға арналған және жүргізушінің отыруынан басқа 8-ден астам отыратын орны бар автокөліктер	3,45
4.	Жүк	"С" - толық салмағы 3500 кг-нан асатын жүк автокөліктері	3,98
5.	Троллейбустар, трамвайлар	Троллейбустар, трамвайлар	2,33
6.	Мотокөлік	"А" - мотоциклдер, мотороллерлер және басқа да мотокөлік құралдары	1,00
7.	Тіркемелер (жартылай тіркемелер)	"Е" - "В", "С" немесе "Д" көлік құралдарының санаттарына жататын тартқыштары бар көлік құралдарының құрамы	1,00

8.9. Жасына және жүргізу өтіліне байланысты коэффициенттер жеке тұлғалар үшін мынадай мөлшерде белгіленеді:

№ № р / с	Жасы және жүргізу тәжірибесі	коэффициент мөлшері жасы мен жүргізу өтіліне орай
1	2	3
1.	25 жылдан аз/жүргізу өтілі 2 жылдан аз	1,10
2.	25 жылдан аз/жүргізу өтілі 2 жылдан астам	1,05
3.	25 және одан жоғары / жүргізу өтілі 2 жылдан аз	1,05
4.	25 және одан жоғары / 2 жылдан астам көлік жүргізу тәжірибесі	1,00

8.10. Занды тұлғалар үшін 8.9-тармақта көзделген коэффициент 1,2 мөлшерінде белгіленеді.

8.11. Көлік құралын пайдалану мерзіміне байланысты коэффициенттер мынадай мөлшерде белгіленеді:

№ № р / с	Көлік құралын пайдалану мерзімі	коэффициент мөлшері көлік құралын пайдалану мерзіміне орай
1	2	3
1.	7 жылға дейін қоса алғанда	1,00
2.	7 жылдан астам	1,10

- 8.12. «Бонус-малус» жүйесі бойынша коэффициентті есептеу және қолдану тәртібі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен айқындалады. Түзету коэффициенттерінің мөлшерлері №2 қосымшада көрсетілген.
- 8.13. Қазақстан Республикасының аумағына уақытша келу жағдайларын қоспағанда, көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін он екі айдан кем мерзімге міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде көлік құралының бірлігіне сақтандыру сыйлықақыларының мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:
 $CC = ЖСМ * n/N$, мұндағы:
 CC-он екі айдан аз мерзімге жасалатын көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (теңгемен);
 ЖСМ-жылдық сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (теңгемен);
 n - КҚИ АҚЖ ОЖ шартын жасасу мерзімі (күндермен);
 N-365 күн (кібісе жылы 366 күн).
- 8.14. Қазақстан Республикасының аумағына уақытша келген жағдайда көлік құралының бірлігіне сақтандыру сыйлықақысының мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:
 $CC = ЖСМ * K$, мұндағы:
 CC-Қазақстан Республикасының аумағына уақытша келген жағдайда, он екі айдан аз мерзімге (теңгемен) жасалатын көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының мөлшері;
 K- Сақтандыру Ережелерінің 8.21-тармағында көрсетілген Қазақстан Республикасының аумағында болу мерзіміне байланысты түзету коэффициенті. .
- 8.15. Қазақстан Республикасының аумағына уақытша кіру кезеңіне көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде мынадай коэффициенттер белгіленеді:

№ р / с	Шет мемлекеттерде тіркелген және Қазақстан Республикасының аумағында уақытша пайдаланылатын көлік құралдары иелерінің азаматтық жауапкершілігін міндетті сақтандыруды жүзеге асыру кезіндегі сақтандыру мерзімі	Коэффициенті
1	15 күнге дейін (қоса алғанда)	0,2
2	16 күннен 1 айға дейін	0,3
3	2 ай	0,4
4	3 ай	0,5
5	4 ай	0,6
6	5 ай	0,65
7	6 ай	0,7
8	7 ай	0,8
9	8 ай	0,9
10	9 ай	0,95
11	10 ай және одан көп	1

- 8.16. Кешенді шарт бойынша сақтандыру сыйлықақысы көлік құралының бір бірлігі үшін төленеді, бұл ретте сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру полисінде көрсетілген көлік құралдары үшін белгіленген сақтандыру сыйлықақыларының ең үлкен мөлшеріне тең болып айқындалады.
- 8.17. Стандартты шарт бойынша сақтандыру сыйлықақысы әрбір сақтандырылушы бойынша есептеледі және сақтанушы әрбір сақтандырылушы бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақылары мөлшерінің ең үлкен мөлшеріне тең мөлшерде төлеуге тиіс.
- 8.18. Көлік құралдарының иелері-Ұлы Отан соғысына қатысушылар және жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысына қатысушыларға теңестірілген адамдар, басқа мемлекеттердің аумағындағы соғыс әрекеттерінің ардагерлері, бірінші және екінші топтағы мүгедектігі бар адамдар, зейнеткерлер стандартты шарт жасасу кезінде, көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы Заңның 19-бабына сәйкес есептелген төлеуге жататын сақтандыру сыйлықақысының елу пайызы мөлшерінде сақтандыру сыйлықақыларын төлейді.
- 8.19. Егер көлік құралын 8.18-тармақта көрсетілген тұлғалар санатына жатпайтын басқа иелер пайдаланған жағдайда, көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру мұндай жеңілдікті ұсынбай жүзеге асырылады.
- 8.20. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді жеке тұлға біржолғы төлеммен жүргізеді.
- 8.21. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы төлеммен төлейді.
- 8.22. Сақтандырушы сақтандыру шартында сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеуді көздеуге құқылы. Бұл ретте сақтандырушы сақтандыру шартының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде Сақтанушының алдында жауапты болады. Сақтанушының кезекті сақтандыру жарнасын төлемеуі Сақтандырушы үшін сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату үшін негіз бола алмайды.
- 8.23. Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы қолма-қол ақшасыз тәсілмен төлеу мүмкіндігін ұсынады.
- 8.24. Кезекті сақтандыру жарнасы уақтылы төленбеген кезде Сақтанушы Сақтандырушыға Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабында белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

9. КЕЛТІРІЛГЕН ЗИЯННЫҢ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ

- 9.1. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянның мөлшері тиісті ұйымдар берген құжаттар негізінде Заңға сәйкес айқындалады.
- 9.2. Мүлікке келтірілген зиянның мөлшерін айқындау қызмет көрсету туралы шарт негізінде сақтандырушы не ол тартқан бағалаушы лицензиялық мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдана отырып жүзеге асырылады.
- 9.3. Мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар және мүлікке келтірілген зиянның мөлшерін айқындау тәртібі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.
- 9.4. Сақтандырушы мен Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) келтірілген зиянның мөлшерін айқындау туралы өтініш берілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде бүлінген мүлікті тексеру жүргізілетін күнді, уақытты және орынды келіседі. Бұл ретте бүлінген мүлікті тексеру көрсетілген өтініш берілген күннен бастап бес жұмыс күні ішінде жүргізілуге тиіс.
- 9.5. Егер бүлінген мүлікті қарау сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) кінәсінен немесе тараптардың еркіне тәуелсіз мән-жайлар бойынша жүргізілмеген жағдайда, Сақтанушы (сақтандырылған, пайда алушы) келтірілген зиянның мөлшерін айқындау туралы өтінішпен сақтандырушыға қайта жүгінеді
Мүлікке келтірілген зиянның мөлшерін айқындауды сақтандырушы бүлінген мүлікті қарап-тексеру актісі жасалған және тексерілген күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде жүзеге асырады.
- 9.6. Егер сақтандырушы қолданыстағы заңнамада белгіленген мерзімде келтірілген зиянның мөлшерін айқындамаса, онда сақтанушы (сақтандырылған) не жәбірленуші (пайда алушы)

немесе олардың өкілдері бағалаушының қызметтерін пайдаланып, мүлікті қалпына келтіруді (кәдеге жаратуды) бастай алады. Сақтанушы (сақтандырылған) не жәбірленуші (пайда алушы) немесе олардың өкілдері шеккен бағалаушының қызметтеріне жұмсалған шығындарды сақтандыру төлеміне қарамастан сақтандырушы өтеуге тиіс.

- 9.7. Сақтандырушы көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы Заңның 22-бабына сәйкес айқындалған зиян мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырады.
- 9.8. Сақтандырушының пайда алушыға тиесілі сақтандыру төлемінен зиянның мөлшерін анықтауға байланысты өз шығыстарын ұстап қалуға құқығы жоқ.
- 9.9. Сақтандыру жағдайын қасақана жасау, сондай-ақ сақтандыру төлемін заңсыз алуға бағытталған өзге де алаяқтық әрекеттер Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

10. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІК ШЕКТЕРІ

- 10.1. Сақтандырушының бір сақтандыру жағдайы бойынша жауапкершілігінің шекті көлемі (сақтандыру сомасы) (айлық есептік көрсеткіштерде) келесіні құрайды:
- 10.2. әрбір жәбірленушінің өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиян үшін:
қаза табу - 2000;
мүгедектікті белгілеу:
I топ – 1 600,
II топ-1 200,
III топ-500;
"мүгедек бала" - 1 000;
мүгедектік белгіленбей мертігу, жарақат алу немесе денсаулықтың өзге де зақымдануы-амбулаториялық және (немесе) стационарлық емдеуге арналған нақты шығыстар мөлшерінде, бірақ 300-ден аспайтын мөлшерде;
- 10.3. бір жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян үшін-келтірілген зиян мөлшерінде, бірақ 600-ден аспайтын мөлшерде;
- 10.4. бір мезгілде екі және одан да көп жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян үшін — келтірілген зиян мөлшерінде, бірақ әрбір жәбірленушіге 600-ден аспайтын мөлшерде. Бұл ретте барлық жәбірленушілерге сақтандыру төлемдерінің жалпы мөлшері 2 000-нан аспауға тиіс. Зиян мөлшері сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемінен асып кеткен жағдайда әрбір жәбірленушіге сақтандыру төлемі оның мүлкіне келтірілген зиян дәрежесіне сәйкес жүзеге асырылады.
- 10.5. Қаза табуға немесе мүгедектікті белгілеуге әкеп соққан жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі осы Ережелердің 11.2-тармағында белгіленген сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемі мөлшерінде жүзеге асырылады.
- 10.6. Сақтандыру төлемінің мөлшерін есептеу үшін сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күнге Қазақстан Республикасының заңнамалық актісіне сәйкес белгіленген айлық есептік көрсеткіш пайдаланылады.
- 10.7. Сақтанушының (сақтандырылушының) шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер тиісті шаралар сәтсіз болса да, сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін осындай шығыстар қажет болса немесе жүргізілсе, сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде өтеледі, бұл ретте сақтандыру төлемі мен шығыстардың өтемақысының жалпы сомасы көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген жауапкершіліктің шекті көлемінен аспауға тиіс. Егер шығыстар сақтанушының сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар жауапкершіліктің шекті көлеміне қарамастан толық мөлшерде өтеледі. Аталған шығыстарды сақтандырушы оларды тікелей шеккен тұлғаға өтейді.
- 10.8. Келтірілген зиянды толық өтеу үшін жауапкершіліктің шекті көлемі жеткіліксіз болған кезде сақтанушы жәбірленушіге сақтандыру сомасы мен зиянның нақты мөлшері арасындағы айырманы өтейді.

- 10.9. Жәбірленуші қайтыс болған жағдайда, жәбірленушіні жерлеуді жүзеге асырған адамға сақтандырушы жерлеуге арналған шығыстарды жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде өтейді.

11. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ

- 11.1. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты сақтанушы (сақтандырылған адам) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы, тұрғылықты жері, пайда алушының байланыс телефондары, банктік деректемелері сақтандыру төлемін алу тәртібі не сақтандыру төлемін алу тәртібі көрсетілген сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып, банк шотына аударымдар арқылы жүргізіледі.
- Сақтандырушының талабы бойынша өтініш беруші Сақтандырушыға қолы жететін мемлекеттік органдардың деректер базаларында және (немесе) ақпараттық жүйелерінде электрондық нысанда бар құжаттарды қоспағанда, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттардың түпнұсқаларын ұсынуға міндетті.
- 11.2. Сақтандыру төлемі туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:
- 11.2.1. сақтандыру жағдайының басталу фактісін және жәбірленушіге келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжат;
- 11.2.2. жәбірленушінің өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісі болған жағдайда жәбірленушінің еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі туралы денсаулық сақтау ұйымдарының анықтамасының немесе жәбірленушінің мүгедектігін белгілеу туралы мамандандырылған мекемелердің анықтамасының көшірмесі - ол анықталған жағдайда;
- 11.2.3. жәбірленушінің қайтыс болғаны туралы куәліктің немесе хабарламаның көшірмесі;
- 11.2.4. пайда алушының зиянды өтетуге құқығын растайтын құжат (көшірмесі);
- 11.2.5. осы Ережелердің 9.2-тармағында көзделген жағдайда зиянның мөлшерін айқындау туралы өтініш.
- 11.2.6. пайда алушының жеке куәлігінің көшірмесі (жеке тұлға үшін) немесе заңды тұлғаның өкіліне берілген сенімхаттың түпнұсқасы;
- 11.2.7. олар болған жағдайда-сақтандыру жағдайы басталған кезде шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушының (сақтандырылушының) шеккен шығыстарын растайтын құжаттар;
- 11.3. Сақтандырушының сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) не жәбірленушіден ақпараттық жүйелер мен сервистер арқылы қолжетімді қосымша құжаттарды және (немесе) құжаттарды талап етуіне жол берілмейді.
- 11.4. Құжаттарды қабылдаған сақтандырушы өтініш беруші ұсынған құжаттардың толық тізбесін және олардың қабылданған күнін көрсете отырып, екі данада анықтама жасауға міндетті. Анықтаманың бір данасы өтініш берушіге беріледі, өтініш берушінің оны алғаны туралы белгісі бар екінші данасы сақтандырушыда қалады.
- 11.5. Жәбірленуші болып (ол қайтыс болған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жәбірленушінің қайтыс болуына байланысты зиянды өтетуге құқығы бар адам), сондай-ақ Сақтанушы (сақтандырылушы) немесе жәбірленушіге (зиянды өтетуге құқығы бар адамға) келтірілген зиянды сақтандыру ережелерінде белгіленген сақтандырушының жауапкершілік көлемі шегінде өтеген өзге тұлға және сақтандыру төлеміне құқық алған тұлға табылады.
- Мүлікке зиян келтірілген кезде осы мүліктің меншік иесі, ал ол қайтыс болған жағдайда — зиянды өтетуге құқығы бар адамдар жәбірленуші деп танылады.
- 11.6. Жәбірленушінің жазбаша ресімделген өтініші немесе нотариалды куәландырылған сенімхат бойынша сақтандыру төлемі оған денсаулығын және (немесе) мүлкін қалпына келтіру жөнінде қызметтер көрсеткен (көрсететін) адамға тікелей жүзеге асырылуы мүмкін.
- 11.7. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі оған (зиянды өтеуге құқығы бар адамдарға) басқа сақтандыру шарттары бойынша тиесілі сомаларға қарамастан жүзеге асырылады.

- 11.8. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде сақтандырушы пайда алушыдан оның сақтандырушыға талап қою құқығын шектейтін шарттарды қабылдауды талап етуге құқылы емес.
- 11.9. Сақтандырушының сақтандыру жағдайы басталған күні осы мүліктің нарықтық құны мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда мүлікке немесе оның қалдықтарына құқығы бар.
- 11.10. Сақтандырушы жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына зиян келтіру фактісі болмаған кезде ішкі істер органдары берген оқиға схемасымен жол жүрісі қағидаларын бұзу туралы хаттама негізінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға құқылы.

12. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ

- 12.1. Сақтандыру төлемін сақтандырушы
- 12.2. сақтандыру Ережелерінің 11-бөлімінде көзделген құжаттарды алу күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде жүргізеді
- 12.3. Бірнеше жәбірленушінің мүлкіне зиян келтірілген жағдайда сақтандырушы барлық жәбірленушілердің құжаттарын алған күннен бастап жеті жұмыс күні ішінде, бірақ құжаттарды сақтандырушыға бірінші болып ұсынған жәбірленушіден құжаттарды басқа Сақтандырылушылардың ұсынуына қарамастан құжаттарды алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күннен кешіктірмей сақтандыру төлемін бастауға міндетті.
- 12.4. Егер сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соққан оқиғаның нәтижесінде жәбірленушінің денсаулығы нашарласа (мүгедектігі не мүгедектігінің неғұрлым жоғары тобы белгіленеді) не қайтыс болса, онда Сақтандырушы жәбірленушіден (пайда алушыдан) түскен өтініш пен тиісті құжаттардың негізінде сақтандыру ережелерінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде сақтандыру төлемінің сомасын қайта есептеуге міндетті. Бұл ретте сақтандыру төлемінің сомасын қайта есептеу кезінде бұрын төленген сомалар есепке алынады.
- 12.5. Сақтандыру төлемі уақтылы жүзеге асырылмаған кезде сақтандырушы пайда алушыға Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабында белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.
- 12.6. Меншік иелері көлік иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттары бар бірнеше көлік құралдары адамға зиян келтірген кезде пайда алушы олардың әрқайсысы бойынша сақтандыру төлемін жеке алуға құқылы. Әрбір сақтандырушы сақтандыру төлемін Заңда белгіленген жауапкершілік көлемі шегінде және сақтанушының жауапкершілік мөлшеріне сәйкес жүргізеді. Бұл ретте барлық сақтандырушылар жүргізген сақтандыру төлемінің жалпы сомасы жәбірленушіге келтірілген нақты зиянның мөлшерінен және әрбір сақтандырушы үшін көзделген жауапкершіліктің шекті көлемінен аспауға тиіс.

13. ТІКЕЛЕЙ РЕТТЕУ

- 13.1. Көлік оқиғасы кезінде жәбірленуші немесе Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жәбірленушінің қайтыс болуына байланысты зиянды өтетуге құқығы бар адам, келтірілген зиянды өтеу үшін көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша жәбірленушінің жауапкершілігін сақтандырған сақтандырушыға жүгінуге құқылы, дегенмен соның кінәсынан жол көлік оқиғасы орын алған тұлғада көлік құралы иелерін міндетті түрде сақтандыру шарты болуға тиіс.
- 13.2. Келтірілген зиянды өтеуді сақтандырушы осы Ережелердің 11-бабының 11-11.2-тармақтарында көзделген құжаттарды алған күннен бастап жеті жұмыс күні ішінде жүргізеді. Сақтандырушы тікелей реттеу шеңберінде жүзеге асыратын жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу ол үшін жәбірленушімен жасалған сақтандыру шарты және сақтандыру төлемі бойынша міндеттемелерді орындау болып табылмайды.
- 13.3. Сақтандыру жағдайы орын алған тұлғаның сақтандыру компаниясы сақтандыру жағдайын реттеген сақтандырушыға нақты төленген соманы өтейді.
- 13.4. Тікелей реттеуді жүзеге асыру тәртібі мен шарттары заңмен және уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерімен белгіленеді.

14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДЕН БАС ТARTУ

- 14.1. Егер сақтандыру жағдайы келесілер салдарынан болған болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тартуға құқылы:
- 14.1.1. қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;
- 14.1.2. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен, сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған пайда алушының іс-әрекеттері.
- 14.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар да негіз бола алады:
- 14.2.1. Пайда алушының шығын келтіргені үшін кінәлі адамнан залалдың тиісті өтемін алуы;
- 14.2.2. Сақтанушының (сақтандырылушының) көлік құралын жарыстарда, сынақтарда немесе осы үшін арнайы белгіленген орындарда жүргізуді үйрету кезінде пайдалануы;
- 14.2.3. көлік құралын тиеу немесе түсіру кезінде зиян келтіру;
- 14.2.4. жәбірленушінің мүлкіне ақша, бағалы қағаздар, алтын, күмістен жасалған бұйымдар, зергерлік бұйымдар, зергерлік бұйымдар, өнер туындылары немесе басқа да құндылықтар түрінде зиян келтіру;
- 14.2.5. жәбірленушінің Заңның 22-2-бабы 6-тармағының 22-бабы 3-тармағының үшінші бөлігінің, екінші бөлігінің талаптарын бұзуы.
- 14.2.6. сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі бойынша құжаттар мен мәліметтердің Заңда және уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі.
- 14.3. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіздер болған кезде сақтандырушы өтінішті және Заңның 25-бабының 2-тармағында көзделген барлық құжаттарды алған күннен бастап жеті жұмыс күні ішінде өтініш берушіге бас тарту себептерін дәлелді негіздеумен және сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) құқығы туралы хабарламамен жазбаша нысанда сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тарту туралы тиісті шешім жіберуге міндетті) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманына жүгінуге құқылы.
- 14.4. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:
- 14.4.1. ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;
- 14.4.2. соғыс қимылдары;
- 14.4.3. азаматтық соғыс, әр түрлі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер.
- 14.5. Сақтандыру полисінде көрсетілген бүлінген көлік құралы үшін сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.
- 14.6. Сақтандырушының Ережелердің осы бөлімінде көзделмеген негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға құқығы жоқ.

15. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫН РЕТТЕУДІҢ ОҢАЙЛАТЫЛҒАН ТӘРТІБІ

- 15.1. Көлік оқиғасы жасалған кезде өміріне және (немесе) денсаулығына зиян келтірілген жәбірленушілер болмаған жағдайда, оның қатысушылары бір мезгілде мынадай талаптар сақталған кезде өздері келіскен шарттарда сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі туралы декларация (бұдан әрі – декларация) жасау арқылы көлік оқиғасын оңайлатылған ресімдеуді жүзеге асыруға құқылы:
- 15.1.1. көлік оқиғасы екі көлік құралының (олардың тіркемелері (жартылай тіркемелері) бар көлік құралдарын қоса алғанда) өзара іс-қимылы (соқтығысуы) нәтижесінде орын алды, олардың иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі осы көлік оқиғасы жасалған сәтте Заңға сәйкес сақтандырылды;
- 15.1.2. көлік оқиғасы нәтижесінде зиян 15.1.1 тармақшасында көрсетілген көлік құралдарына ғана келтірілді;

- 15.1.3 көлік оқиғасы нәтижесінде зиян келтіру мән-жайлары, көлік құралдарының көрінетін зақымдануының сипаты мен тізбесі, көлік оқиғасына қатысушылардың біреуінің кінәсі көлік оқиғасына қатысушыларда келіспеушілік туғызбайды және декларацияда тіркеледі;
- 15.1.4 көлік оқиғасына қатысушылар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген әрбір жеке сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру сомасының мөлшері шегінде сақтандыру төлемінің мөлшеріне келіседі;
- 15.1.5 көлік оқиғасы туралы құжаттар мен мәліметтерді ресімдеуді көлік оқиғасына қатысушылар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен Сақтандырушының ақпараттық жүйесін және деректер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымның ақпараттық жүйесін пайдалана отырып декларация жасау жолымен жүзеге асырады.
- 15.2. Көлік оқиғасына қатысушылар сақтандырушының декларацияны қабылдағаны туралы деректер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымнан хабарлама алғанға дейін көлік оқиғасы орнынан кетпеге тиіс.
- 15.2.1 Егер көлік оқиғасына қатысушылар декларацияға қоса берген фотоматериалдар көлік оқиғасына қатысқан көлік құралының маркасын, моделін, сәйкестендіру нөмірін, мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісін, сондай-ақ зиян келтіру мән-жайларын, көлік оқиғасы нәтижесінде көлік құралдарының көрінетін зақымдануының сипаты мен тізбесін айқындауға мүмкіндік бермеген жағдайда, сақтандырушы сақтандыру компаниясының ақпараттық жүйесін және ұйымның деректер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ақпараттық жүйесін пайдалана отырып не басқа да қолжетімді тәсілмен фотоматериалдарын көлік оқиғасына қатысушылардан көлік оқиғасына қайта жолдама сұратуға құқылы.
- 15.2.2 Осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген мән-жайлар сақтандырушының декларацияны қабылдаудан бас тартуы үшін негіз болып табылмайды.
- 15.3. Көлік оқиғасына қатысушылардың бірі сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібін ресімдеумен келіспеген жағдайда сақтандыру төлемі Заңның 25-бабына сәйкес жүзеге асырылады.
- 15.4. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібінің тәртібі мен шарттары, декларацияның нысаны және оған қоса берілетін құжаттарға қойылатын талаптар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.
- 15.5. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі сақтандыру жағдайы бойынша көлік оқиғасына қатысушылар арасында келіспеушіліктер болмаған кезде Заңның [26-1-бабында](#) айқындалған тәртіппен тікелей реттеу арқылы жүзеге асырылуы мүмкін, бұл туралы декларацияда тиісті белгі жасалады.
- 15.6. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының фактісі мен мән-жайларын анықтау және зиян мөлшерін есептеу үшін көлік оқиғасына қатысушылардың көлік құралдарын қарап тексеруге құқылы.
- 15.6.1 Көлік оқиғасына қатысушылар сақтандырушының талабы бойынша тексеру жүргізу үшін көлік құралдарын беруге және бүлінген мүлікті сақтандыру төлемі жүзеге асырылғанға дейін немесе сақтандырушы дәлелді бас тартуды жібергенге дейін көлік оқиғасынан кейін болған жағдайда сақтауға міндетті.
- 15.6.2 Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі кезінде Сақтандырушының көлік құралдарын қарау тәртібі, шарттары, мерзімдері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.
- 15.7. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі кезінде сақтандыру төлемін сақтандырушы уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен және мерзімдерде жүзеге асырады.

- 15.7.1 Осы бапқа сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі міндеттемесі тиісінше орындалды деп есептеледі және пайда алушы сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібі кезінде әрбір жеке сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру сомасының шекті мөлшерінен асатын бөлігінде зиянды өтеу туралы сақтандырушыға қосымша талаптар қоюға құқылы емес.
- 15.8. Сақтандырушының осы Заңда және (немесе) Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.
- 15.9. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібіне сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушының Заңның [28-бабына](#) сәйкес төленген сома шегінде сақтанушыға (сақтандырылушыға) кері талап қоюға құқығы бар.
- 15.10. Сақтандыру жағдайын реттеудің оңайлатылған тәртібінің рәсімімен және салдарымен келіспеген жағдайда Сақтанушы (жәбірленуші, пайда алушы) дауды Заңның [29-1-бабына](#) сәйкес реттеуге құқылы.

16. ЗИЯН КЕЛТІРГЕН АДАМҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ

- 16.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушының сақтанушыға (сақтандырылушыға) төленген сома шегінде, егер:
- 16.1.1. Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі оның қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-қимылдарды қоспағанда, сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттерінің салдарынан туындаса;
- 16.1.2. Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі оның көлік құралын алкогольдік, есірткілік немесе уытқұмарлық масаң күйде басқаруы салдарынан туындаса;
- 16.1.3. жол-көлік оқиғасы кезінде көлік құралын басқарған адамның оны басқаруға құқығы болмаса;
- 16.1.4. сот талқылауы барысында сақтандыру жағдайы Сақтанушы (Сақтандырылушы) білетін немесе білуге тиіс көлік құралының техникалық ақауларының салдарынан болғандығы анықталса;
- 16.1.5. көлік құралы оның техникалық мақсатына тән емес мақсаттарда пайдаланылған болса;
- 16.1.6. Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде әдейі шаралар қолданбаса;
- 16.1.7. егер бұл факт зардап шегушіге медициналық көмек көрсетумен байланысты болса, көлік құралын басқаратын адам өзі қатысқан көлік оқиғасының орнын қалдырған болса;
- 16.1.8. көлік құралын басқаратын және психоактивті затты пайдалану фактісін және мас күйін анықтау үшін куәландыруға жіберілген адам дәлелсіз себептермен мұндай куәландырудан өтпеген болса.
- 16.2. Егер осы баптың 1-тармағында аталған жағдайларда көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы Заңның 11-бабы 5-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген адам келтірілген зиянның кінәсі болып табылса, сақтандырушының сақтанушыға (сақтандырылушыға) кері талап қоюға құқығы бар.
- 16.3. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға ол төлеген сома шегінде сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру нәтижесінде Сақтандырушының өтеген шығындары үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығы өтеді. Бұл ретте, егер сақтандыру жағдайы автомобиль жолдары мен олардағы құрылыстарға қанағаттанарлықсыз қызмет көрсетуден туындаған жол жағдайлары себебінен орын алғаны анықталса, сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға көлік құралының иесінің осындай жағдайлар жасауға кінәлі тұлғаға талап ету құқығы ауысады.

17. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

- 17.1. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дау болған кезде сақтанушы (жәбірленуші, пайда алушы) жазбаша нысанда құқылы:

- 17.1.1. сақтандырушыға (оның ішінде филиал, өкілдік, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімше, сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы) талаптарды көрсете отырып және оның талаптарын растайтын құжаттарды қоса бере отырып, не
- 17.1.2. сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) немесе көлік құралдары иелерінің "сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін сотқа ерекшеліктерін ескере отырып, өтініш жіберуге.
- 17.2. Сақтандырушы сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) өтініш алған кезде бес жұмыс күні ішінде дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауапты қарайды және ұсынады.
- 17.3. Сақтанушы (жәбірленуші, пайда алушы) сақтандыру омбудсманына жүгінген жағдайда сақтандырушы сақтанушының, жәбірленушінің (пайда алушының), сақтандыру омбудсманының сұрау салуы бойынша сұрау салуды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде дауды қарауға және шешуге қатысты құжаттарды ұсынуға міндетті.

18. ҚОСЫМША ШАРТТАР

- 18.1. Сақтандырушы сақтанушының келісімі болған кезде сақтанушыға (сақтандырылушыға) бүлінген көлік құралын жөндеу уақытына көлік құралын беруді, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды жинау бойынша қызметтер көрсетуді, көлік оқиғасы болған жерге Сақтандырушының (авариялық комиссардың) өкілінің көлік оқиғасы болған жерге шығуын қоса алғанда, көлік оқиғасы болған жағдайда көмек көрсетуге байланысты қосымша ақылы қызметтер көрсетуге құқылы сақтанушыға көмек көрсетуге.
- 18.2. Қазақстан Республикасының Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы заңнамасын бұзғаны үшін кінәлі адамдар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жауаптылықта болады.
- 18.3. Осы сақтандыру Ережелерінде айтылмағанның бәрі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес реттеледі.

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық
жауапкершілігін міндетті сақтандыру ережелеріне
№1 қосымша

Қосымша түзету коэффициенттерінің мөлшерлері

№	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың атауы	Көлік құралы тіркелген аумақ бойынша түзету коэффициентінің мөлшері (астана, республикалық және облыстық маңызы бар қалалар үшін), МСК қабылдаған
1	Алматы облысы	1,584
2	Жетісу облысы	1,320
3	Түркістан облысы	1,859
4	Шығыс Қазақстан облысы	0,792
5	Абай облысы	0,880
6	Қостанай облысы	1,221
7	Қарағанды облысы	1,298
8	Ұлытау облысы	1,089
9	Солтүстік Қазақстан облысы	0,737
10	Ақмола облысы	1,188
11	Павлодар облысы	0,902
12	Жамбыл облысы	1,914
13	Ақтөбе облысы	1,122
14	Батыс Қазақстан облысы	1,309
15	Қызылорда облысы	2,035
16	Атырау облысы	0,528
17	Маңғыстау облысы	0,869
18	Алматы	0,781
19	Астана	1,584
20	Шымкент	1,771

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық
жауапкершілігін міндетті сақтандыру ережелеріне
№2 қосымша

«Бонус-малус» жүйесі бойынша коэффициенттер

Класс	Коэффициент мөлшері	Сақтандыру жағдайлары сақтанушының (сақтандырылушының) кінәсінен болғанын ескере отырып, міндетті сақтандыру шартын жасасу кезіндегі класс.				
		0 сақтандыру жағдайы	1 сақтандыру жағдайы	2 сақтандыру жағдайы	3 сақтандыру жағдайы	4 және одан көп сақтандыру жағдайы
1	2	3	4	5	6	7
Класс М2	3,50	М1	М2	М2	М2	М2
Класс М1	3,00	М	М2	М2	М2	М2
Класс М	2,45	0	М2	М2	М2	М2
Класс 0	2,30	1	М2	М2	М2	М2
Класс 1	1,55	2	М	М1	М2	М2
Класс 2	1,40	3	1	М	М1	М2
Класс 3	1,00	4	1	М	М1	М2
Класс 4	0,95	5	2	0	М1	М2
Класс 5	0,90	6	3	0	М	М2
Класс 6	0,85	7	4	1	М	М2
Класс 7	0,80	8	4	1	М	М2
Класс 8	0,75	9	5	2	М	М2
Класс 9	0,70	10	5	2	0	М2
Класс 10	0,65	11	6	3	0	М2
Класс 11	0,60	12	6	3	0	М2
Класс 12	0,55	13	6	3	0	М2
Класс 13	0,50	13	7	3	0	М2
Класс 13 (үздіксіз жылдан астам)	5 0,50	13	7	3	0	М2